

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. II. De Conditione Honesta possibili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

§. II.

De Conditione Honestæ Possibili.

S U M M A R I U M.

- 16. 17. An Matrimonio adjici possint Conditiones intrinsecæ, & quid operentur?
- 18. Quid sentiendum de Matrimonio contracto sub conditione, Si DEO placuerit.
- 19. Conditio de presenti, vel præterito adjecta Matrimonio illius valorem non suspendit.
- 20. Sed hoc statim valet, si conditio talis impleta sit, etiamsi contrahentes ignorent impletam esse.
- 21. 22. Si impleta non sit, non convalescit per copulam subsequutam.
- 23. Quod intelligendum est nunc post Tridentinum.
- 24. Solvitur dubitandi Ratio.
- 25. Et confirmatur Sententia.
- 26. Si Matrimonium contrahatur sub conditione de futuro necessario, statim producit obligationem.
- 27. Quod etiam dicendum, si contrahatur sub conditione contingente, sed infallibiliter eventura.
- 28. Exceptiones.
- 29. Conditio de futuro contingente honesta, valorem Sponsalium, & Matrimonij suspendit.
- 30. Si apponatur in ipso contractu.
- 31. Et interea non fit recessus à conditione.
- 32. Ipsaque conditio substantiæ Matrimonij non repugnet.
- 33. 34. Ut sponsalia, postea conditione obligent, non est opus novo consensu, nisi interea revocatus sit consensus prior.

- 35. An idem dicendum de Matrimonio?
- 36. 37. Defenditur Sententia Affirmans.
- 38. Solvuntur Objectiones.
- 39. Sacramentum conficitur à sic conditionatè contrahentibus tum, cum impletur conditio.
- 40. Etiam si contrahentes nesciant illam evenisse.
- 41. Et tunc cogi possunt ad cohabitandum.
- 42. Utrum nunc post Trid. necessarium sit, ut etiam impletioni conditionis Parochus, & testes intersint?
- 43. Præsertim si de impletione conditionis non constet publicè?
- 44. Ecce. Propugnatur Sententia negativa.
- 48. Argumentum Sententiæ adversæ diluitur.
- 49. 50. Quando Conditio hæc, Contraho tecum, si patri placuerit, censetur impleta?
- 51. 52. 53. Quid si Pater primò dissentit, deinde consentit?
- 54. Quando aliquis cum conditione de futuro contraxit Sponsalia cum duabus, prævalent priora?
- 55. An idem dicendum sit de casu Matrimonij cum duabus contracti?
- 56. 57. Respondetur distinguendo.
- 58. Solvuntur Argumenta opposita.
- 59. Non facile permittenda sunt Matrimonia sub conditione in futurum pendente.

Conditiones Honestæ Possibiles secundum dicta §. præc. possunt esse vel Intrinsecæ, quæ tacitè intelliguntur, vel Extrinsecæ, quæ, ut adjectæ dici possint, debent esse expressæ: & ex his aliquæ sunt de præterito, aliæ de presenti, aliæ de futuro.

16. Quæritur I. An Matrimonio adjici possint Conditiones intrinsecæ, & quid adjectæ operentur? De primo membro Quæstionis dubium esse non potest; quia cum hæ conditiones naturâ insint Matrimonio, nihil vetat eas exprimi, & explicitè apponi. Quoad alterum ejus membrum videndum est, quomodo adjiciatur talis conditio; nam si eo prorè modo adjiciatur, quo modo necessariò inest, relinquit Matrimonium purum, & absolutum, nec suspendit ejus valorem: conf. circa valorem Contractûs nihil operatur, Circa valorem, inquam; nam quoad liberationem à poena, in malè contrahentes lata, efficax est. Et hinc, ut Sanch. l. 5. de Matrim. D. 1. n. 14. notat, qui scienter contrahit cum consanguinea sub ea conditione, si non es consanguinea, minimè incur-

rit Excommunicationem, quæ per Clem. us. de consang. & affinit. lata est in contrahentes scienter cum consanguineis. Ratio est, quia hac Censura Ecclesia punit finitimum affectum contrahentium, quem minimè ostendunt consanguinei ineuntes Matrimonium sub data conditione.

At si aliter, quàm quo modo inest, apponatur talis conditio, ut si contrahens dicat, Contraho tecum, si Ecclesia judicaverit, nullum inter nos esse impedimentum, jam erit verè conditio, & Matrimonij valor suspendetur, dum Ecclesia, præmissa solerti indagine, pronuntiaverit, nullum inter Sponfos intercedere Impedimentum; sub hac enim conditione censetur esse contractum. Sanch. l. cit. n. 12. & 13.

Dubium est, quid sentiendum de Matrimonio contracto sub conditione, Si DEO placuerit? In quo diversæ DD. sententiæ sunt; nam Gloss. in c. un. fin. de Sponsal. in 6. putat esse Sponsalia conditionata. Alij contra cum Archidiacono, Rosella, Tabiena, sato id negant. Non pauci cum Joanne Andrez, & Franco distinguunt, & conditio-

naliam esse afferunt, quando subest impedimentum; secus, quando non subest.

18 Has in speciem dissidentes Sententias componit Sanch. l. cit. n. 11. distinguendo; nam si contrahentes sub hac conditione, id intelligant de *Voluntate beneplaciti*, quâ DEUS omnia, quæ fiunt, aut vult, aut permittit, conditio hæc non suspendet consensum; quia est conditio generalis, & in omni contractu intelligitur, Si verò intelligant de voluntate DEI approbante, quasi sentiant, *si contractus DEO non displiceat, sed sit juxta ejus beneplacitum*. conditio suspendet obligationem ex tali contractu, saltem in actu 2. donec constiterit, eum placere DEO; quia multa, quæ fiunt, sunt contra beneplacitum Divinum. Proin DD. qui afferunt Sponsalia, sub tali conditione contracta, esse conditionalia, intelligendi sunt de voluntate posteriori; de priori autem, qui negant.

19 Quæritur 2. An obligationes Contractus Matrimonialis, vel Sponsalij suspendat, aut vitiet adjecta Condicio de præterito, vel præsentis, v. g. *Duco te, si es virgo, nobilis, dives, si Pater tuus est mortuus, si Titius ex Italia venit* &c. Negativè: sed statim contrahens est obligatus, si conditio est, vel fuit posita; contra non est obligatus, si non est posita, neque contrahitur eo casu obligatio, etiam si conditio talis postea impleatur. Ita S. Thom. in 4. dist. 29. q. un. art. 3. q. 3. Sanch. l. 5. de Matr. D. 6. n. 1. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 1. Conink D. 29. de Sacram. n. 8. Palao tr. 28. D. 2. p. 11. §. 1. n. 1. Canis. ad Rubr. b. tit. n. 1. Wex Ariada. p. 5. tr. 2. §. 6. n. 10. Wagnereck in c. fin. V. si turpes, not. 3. Vallens. hic n. 3. Zoel. n. 1. §. 8. Schambog. n. 2. König n. 7. Reiffenstuel n. 12. Magnif. P. Schmier p. 2. de Sponsal. c. 2. n. 86. Ratio est, quia Contractus ex voluntate, & conventionem contrahentium legem, & conditionem accipiunt juxta Reg. Contractus 85. in 6. igitur si contrahentes in Matrimonium, & Sponsalia consenserunt sub conditione nobilitatis, paternæ mortis &c. his existentibus, statim nascitur obligatio. Conf. quia in alijs Contractibus conditio de præsentis, vel de præterito non suspendit obligationem, sed ea si vera est, valet contractus; si verò non est vera, non valet §. conditiones 6. Inst. & l. si stipulatus 120. ff. de V. O. ergo idem dicendum de Matrimonio, cum hoc Contractus naturam retineat.

Proceditque hoc, etsi contrahentes 20 ignorent positam esse conditionem, ut contra Conink l. cit. n. 6. §. 9. docent Laym. n. 1. cit. v. neque verò, Pal. n. 3. König n. 17. Reiffenstuel n. 12. & sumitur ex l. cum ad præsens 37. ff. de reb. credit. nam existentis Conditionis, non scientiæ alligârunt suum consensum. Ex quo sequitur, invalidum esse Matrimonium, initum cum mu-

liere sub conditione, *Si legitima es*, quando illa legitima esse creditur, & non est, ut colligitur arg. l. cit. & notant Fagnan. in c. fin. b. tit. n. 14. Wiefner hic n. 3. Reiffenstuel n. 17. ibid. & patet ex ratione; nam Condicio illa possibilis est, & honesta, & quidem de præsentis. Condicio autem possibilis, & honesta de præsentis, vel præterito, contractui nuptiali adjecta, si vera est, conjugium statim validum; si verò falsa, statim secundum modò dicta irritum reddit. ergo &c.

Dubium est, an Matrimonium, quod 21 initum est sub conditione de præsentis, vel de præterito, convalescat, subsecuta carnali copulâ, ita, ut etiam detectâ postea non existentia conditionis, qui sic contraxerunt, amplius separari nequeant? Ratio dubitandi sumitur à paritate cum conditione de futuro contingente; nam si v. g. aliquis contraxerit Sponsalia, & Matrimonium sub conditione, *si pater consenserit*, & ante illius eventum ita desponsatam carnaliter cognoscat, à conditione recessisse præsumitur c. de illis 3. c. super eo 5. & præsertim c. per tuas 6. b. tit. estque præsumptio ista Juris, & de jure, ita, ut contrarij probationem directam non admittat. igitur pariter à conditione recessisse censetur, qui postquam contraxit sub conditione de præsentis, vel de præterito, ante habitam notificationem, quod ea non existat, vel extiterit, copulam carnalem cum Sponsa habuit.

Sed dicendum, per ejusmodi copulam 22 Matrimonium, sub tali conditione initum, non convalescere, vel confirmari. Ita Abb. in c. per tuas cit. n. 4. Ancharan. ibid. n. 3. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. §. 1. n. 13. Fagnan. in c. per tuas cit. n. 22. Gobat Theol. Exper. tr. 10. n. 452. Wiefner hic n. 6. Reiffenstuel ibid. n. 14. Magnif. P. Schmier p. 2. de Sponsal. c. 2. n. 86. Ratio est, quia conditio de præsentis, vel de præterito, adjecta actui, vel contractui, & non impleta illius initio invalidum, ac nullum reddit, secundum dicta n. 19. igitur nec subsecuta eundem copula confirmare eundem potest; ut enim confirmet contractum Matrimoniale, deberet inita esse animo conjugali, non fornicario. atqui animo conjugali inita esse non potest, cum Matrimonium, copulam præcedens, utpote conditione non posita, sub qua contractum est, nullum, & irritum sit.

Procedit autem hoc post Tridentinum, 23 & in locis, ubi ejus Decretum de Matrimonio clandestino receptum est; nam ante Trid. & in locis, ubi Decretum istud receptum non est, ad excludendum peccatum admissio copulæ post Sponsalia conditionate inita ex præsumptione Juris est consensus virtualis absolutus, quo præsumitur contractum de novo Matrimonium, exclusâ con-

conditione, quæ proin censetur esse remissa per textum cit.

24 *Ad Rationem dubitandi* distinguendum est inter Sponsalia de futuro, & Matrimonium: si post Sponsalia, sub conditione de futuro inita, secuta fuit carnalis copula, vi textum cit. præsumitur remissa conditio, quia per hanc valor illorum fuit suspensus ex eventu ejusdem conditione solum, quamdiu ligari illa contrahentes voluerint, à qua recedere pro arbitrio suo possunt. In Matrimonio verò, ut recessus à conditione facere illius contractum absolutum possit, in locis, ubi receptum est memorandum Trid. Decretum, necesse est, ut hic eorum recessus innotescat Parocho, & testibus; aliàs enim, usque dum eveniat conditio, cum qua primò contractum est, testificari isti de Matrimonio absolute contracto non poterunt, & sic illud clandestinum, & invalidum erit.

25 Ex quo proin confirmatur Responsio n. 22, data; nam ut Matrimonium, sub conditione de futuro contingente contractum, fiat absolutum, necesse est, ut vel eventus conditionis, vel recessus ab ea innotescat Parocho, & testibus, igitur idem necessarium etiam erit, ut per recessum à conditione de præterito, & futuro, quem ex copula subsequente Jus præsumit, convalescat, & confirmetur Matrimonium, sub ea conditione initum: quod si fiat, jam censetur initus Contractus novus, cum prior contractus, utpote non existente conditione, fuerit absolutus nullus, & sic confirmari, nisi per novum contractum, nequeat. Et hoc discrimen est inter Matrimonium contractum sub conditione de futuro, & inter contractum sub conditione de præterito, vel de præterito, quòd illius valor sit tantum suspensus, istud verò absolute nullum sit.

26 *Queritur 3.* Utrum Sponsalia, vel Matrimonium suspendat, aut vitiet Conditio de futuro possibilis, & honesta, ipsis apposita? *¶* Cum distinctione? Vel enim conditio illa est de futuro necessario, vel de futuro contingente.

Si primum, ut si contrahens dicat, *Contrabo tecum, si sol cras orietur*, Sponsalium, vel Matrimonij obligatio ejus adjunctione non suspenditur, vel vitatur, sed statim datur perinde, acsi purè, & sine conditione fuissent contracta. Ita S. Thom. in 4. dist. 29. q. un. art. 3. q. 3. Navar. Man. c. 22. n. 66. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. §. 2. n. 10. Sanch. l. 5. de Matr. D. 2. n. 2. Conink. D. 29. de Sacram. n. 8. §. idem. Pont. l. 3. de Matr. c. 1. n. 8. Palao tr. 28. D. 2. p. 11. §. 2. n. 1. Canis. ad Rubr. b. tit. n. 1. Barbof. in c. eod. n. 1. Gonzal. in c. 1. n. 5. & in c. fin. n. 5. Wagnereck ibid. §. si turpes not. 4. Fagnan. n. 16. Wex Ariadn. p. 5. tr. 2. §. 6. n. 11. Vallens. hic n. 3. Zoesl. n.

7. Honor. n. 4. Pirhing. n. 11. Schambog. n. 9. König n. 18. Reiffenstuel n. 10. Wieltner n. 7. & colligitur ex l. si pupillus 9. §. qui sub conditione 1. ff. de Novat. ibi, *Qui sub conditione stipulatur, quæ omnino exitura est, purè videtur stipulari.* Ratio est, quia cum ejusmodi conditio jam sit determinata in causa, pro præterito, & jam existente habetur. Atqui si præteritum esset, & jam existeret, statim obligationem induceret. Igitur eam inducet, etiamsi nondum existeret.

Idem dicendum, quando apposita est conditio contingens, sed quæ infallibiliter est eventura, qualis est, *Si Antichristus venerit*, ut contra Adrian. in 4. q. 3. de Matr. dub. 16. ante §. ad rationes, & toto dub. 17. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. dub. 2. n. 11. Henriq. l. 11. de Matr. c. 12. n. 4. melius docent Lud. Lopez p. 2. Instrucl. de Matr. c. 43. ad fin. Sanch. l. 5. de Matr. D. 2. n. 7. Palao §. 2. cit. n. 2. quia ratione suæ infallibilitatis reputatur quasi necessaria; ideoque non debet censerè apposita ad suspendendum consensum, sed ad ejus certitudinem demonstrandam. *Neque obstat*, quòd talis conditio nondum sit præterita in causis suis, cum effectus non contineatur in causa proxima determinata; sufficit enim, quòd sit determinata in Præscientia Divina, & hoc ex Scripturæ testimonio notum sit contrahentibus. Sanchez l. cit.

Excipitur 1. Si contrahentes putent, conditionem, quæ revera est necessaria, esse contingentem; tunc enim sortitur effectum conditionis contingentis, & suspendit contractum usque ad eventum conditionis; quia in eorum intentione contingens est. Henriq. l. 11. de Matr. c. 12. n. 4. Petr. de Ledesin. de Matr. q. 43. art. 5. dub. 2. concl. 3. Sanch. l. cit. n. 3. Schamb. n. 9. König n. 18. & alij supra.

Excipitur 2. Si ex circumstantijs facile colligatur, talem conditionem non apponi tanquam conditionem, sed tanquam temporis præfinitionem, ut si quis dicat, *Contrabo tecum, si pater meus morietur*; etsi enim conditio hæc necessario futura sit, conditio tamen in diem signatum fertur, & sic de futuro est; quia sensum parit, *Contrabo tecum, quando pater meus obierit* arg. l. heres 79. ff. de constit. & demonstr. Sanch. n. 6. Conink. n. 8. Barbof. n. 5. Zoesl. n. 7. Pirhing. n. 11. Schambog. n. 9. Reiffenstuel n. 11. König n. 18. fin. Pro quo considerandæ sunt circumstantiæ; si enim adjicienti fuerit commodum, contractum ante illud tempus non esse absolutum, credibile est, voluisse apponere ei tempus, tanquam conditionem: secus, si ejus omnino nihil intererat, an statim, an postea impleatur Conink l. cit. §. in dubio.

Si secundum, & Conditio apposita Sponsalibus, vel Matrimonio sit de futuro contingente, nisi illa conditio substantiæ Ma-

trimonij contraria sit, suspendit obligationem, & valorem Sponsalium, & Matrimonij sub tali conditione contracti, ita, ut ante ejus eventum non valeant, neque obligent. Ita Sanch. l. 5. de Matr. D. 6. n. 2. Conink D. 29. de Sacram. n. 9. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 2. Palao tr. 28. D. 2. p. 11. §. 2. n. 3. Vivian. in c. de illis 3. h. tit. pr. Barbol. in c. quicumque 1. eod. n. 2. Gonzal. ibid. n. 8. & in c. per tuas 6. n. 2. Wex Ariadn. p. 5. tr. 2. §. 6. n. 12. §. 14. Zœf. hic n. 5. §. 6. Pirhing n. 4. Schambog. n. 2. König n. 19. Wiestner n. 8. Reiffensuel n. 15. & alij communiter. Sumitur ex c. de illis cit. & c. super eo 5. h. tit. Ratio est, quia generatim loquendo Conditio propriè dicta, & de futuro contingente suapte naturâ suspendit contractum, cui adjicitur l. si ita stipulatus 97. §. si tibi 2. ff. de V. O. unde cum nullo Jure à Matrimonio rejiciantur conditiones honestæ, & possibiles, sed tantum turpes, & impossibiles, ut constat ex c. fin. h. tit. etiam Matrimonio additæ suspendent Matrimonium, & efficient, ut non valeat, donec impleatur conditio. Excipitur casus extraordinarius, quo quis impediret culpabiliter, ne conditio impleatur. Tanner. D. 8. q. 1. n. 66. Sporer de Matr. n. 181. Wex n. 12. cit. conformiter l. in Jure 161. ff. de R. J. ubi Ulpianus, in Jure, inquit, Civili receptum est, quotiens per eum, cujus interest conditionem non impleri, fiat, quod minus impleatur, perinde haberi, ac si impleta conditio fuisset.

⁹⁰ Dubium est, quando obligationem, & valorem Sponsalium, vel Matrimonij suspendat Conditio de futuro contingente possibili, & honesto? ⁹¹ Ut vim suspensivam obligationis, & valoris habeat, requiritur 1. ut apponatur in ipso contractu sponsalium, & Matrimonij; nam si ex intervallo primum apponatur post contracta Sponsalia, vel Matrimonium, suspendere obligationem illorum non potest, cum ea jam sit antè contracta. Disparitas tamen est in Sponsalibus, & Matrimonio; nam in Sponsalibus, parte utraque consentiente, etiam ex intervallo addi potest; non verò in Matrimonio, licet pars utraque consentiret. Alex. de Nevo in c. de illis cit. n. 17. Præposit. ibid. n. 4. Sanch. D. 6. cit. n. 3. §. 4. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 2. Pirhing hic n. 4. Schambog. n. 2. fin. Ratio disparitatis est, quia cum Sponsalia mutuo consensu tolli possint, etiam poterit mutuo consensu obligatio illarum absoluta mutari in conditionatam. Contrarium est in Matrimonio; cum enim istud semel legitime contractum mutuo consensu amplius dissolvi nequeat, hinc fit, ut postquam semel effectum sortitum est, ne quidem communi utriusque consensu nova conditio illi apponi possit.

³¹ 2. Requiritur, ut non sit recessum à conditione; quod duobus in casibus fieri

potest, quorum prior est, si post Sponsalia contracta sub conditione, Matrimonium contrahatur purè, & absolutè; posterior, si carnalis copula sit subsecuta. Sed iste casus, ut n. 23. monui, nunc post Tridentinum in terris, ubi receptum illud est, locum non amplius habet, quippe quo cum matrimonijs clandestinis etiam præsumpta sublata sunt. Sess. 24. c. 1. de reform. Matr. Antiquo Jure per ejusmodi copulam, post Sponsalia conditionatè contracta spontè admissam, censebatur remissa conditio, ut haberetur c. de illis cit. quia ad excludendum peccatum fornicationis præsumebatur copula animo conjugali facta, & conf. Matrimonium contractum absolutè.

³² 3. Requiritur, ut talis conditio substantiæ Matrimonij non sit contraria; nam si ita contraria foret, Sponsalium, & Matrimonij contractum non suspenderet, sed omnino tolleret, quia, ut infra n. 117, dicitur, is, qui sub ejusmodi conditione contrahit, manifestè non vult contrahere Sponsalia, vel Matrimonium, quippe quod sine substantialibus suis non potest subsistere.

³³ Quæritur 4. An Matrimonium, vel Sponsalia, contracta sub conditione de futuro honesta, & contingenti, eâ positâ, fiant valida, & obligent absque novo consensu utriusque contrahentium? Certum est 1. opus esse novo consensu, si ante eventum conditionis ex alterutra parte contrahentium consensus prior est revocatus, ut rectè advertit Sanch. l. 5. de Matr. D. 8. n. 1. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 2. Rosignol. de Sponsal. prænot. 5. sect. 9. n. 5. Pirhing hic n. 23. Wex Ariadn. p. 5. tr. 2. §. 7. n. 2. y. posterior in fin. Magnif. P. Schmier p. 1. de Sponsal. c. 3. n. 127. quia jam prior consensus non peritit.

³⁴ Similiter satis certum est 2. Non requiri novum consensum, ut Sponsalia de futuro conditionata, posita conditione, inducant obligationem absolutam. Sanch. l. cit. & alij apud ipsum. Colligitur clarè Argumento c. un. de Sponsal. in 6. ubi negatur, quòd ex Sponsalibus conditionatis ante eventum conditionis nascatur impedimentum publicæ honestatis, ex defectu consensûs Igitur per Argumentum à sensu contrario post eventum conditionis nascetur impedimentum publicæ honestatis; & conf. cum hoc Impedimentum non nascatur, nisi ex Sponsalibus validis, consensus eo casu non deerit.

³⁵ Controversia solum est de Matrimonio, an posita conditione, sub qua contractum est, perficiatur sine novo consensu? Negant S. Thom. in 4. dist. 29. q. un. art. 3. q. 3. S. Bonavent. ibid. dist. 28. q. 3. n. 13. Sot. dist. 29. cit. q. 2. art. 1. concl. 3. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. in pr. n. 15. Gutier. l. 1. qq. can. c. 22. n. 21. Henriq. l. 11. de Matr. c. 12. n. 3. Tanner. tom. 4. D. 8. q. 3. dub. 4. n. 83. §. 84.

§ 84. Pont. l. 5. c. 14. n. 3. Barbof, in c. 5. h. tit. n. 7. Wagnereck *ibid.* not. 2. & multi alij tum TT. tum Canonistæ. *Nituntur* 1. textu c. *super eo* 5. h. tit. ubi dicitur, eum, qui Matrimonium iniit cum muliere sub conditione consensûs paterni, ante eventum illius ad Matrimonium contrahendum non posse cogi. Igitur hac eveniente, ad illud contrahendum cogi poterit. Atqui non contrahitur Matrimonium, nisi per consensum. Igitur cogi poterit eo casu ad ponendam novum consensum. 2. *Ibidem* dicitur, quod consensu, pendens ab eventu futuro, non sit habendus pro consensu de præfenti. Atqui ad Matrimonium requiritur consensu de præfenti. Ergo necessarîo ponendus est novus consensu. 3. Consensu ille sub conditione positus non matrimonialem, sed Sponsalitiâ duntaxat obligationem inducit, quod inde constat, quia si ita contrahens ante eventum conditionis per verba de præfenti absoluta contrahat Matrimonium cum alia, hoc secundum Matrimonium valet, ut n. 57. dicitur, quod nequaquam valeturum esset, si prior consensu valuisset in ratione Matrimonij. Atqui Sponsalia conditionata per implementum conditionis sine novo consensu non transeunt in Matrimonium. 4. Omne Matrimonium, celebratum inter Christianos, est Sacramentum; cons. debet adesse signum sensibile. Atqui eveniente conditione, non apparet signum sufficiens sensibile; si enim aliquod tale signum adesset, essent verba conditionalia, quæ tamen non sufficiunt, cum, uti dictum est, solum constituant obligationem Sponsalitiâ. 5. Cætera Sacramenta novæ Legis à conditione futura pendere nequeunt. Ergo nec Matrimonium: cons. statim valet, aut non valeat, necesse est.

36 Verum his non obstantibus, dicendum, neque ad Matrimonium necessarium esse novum consensum, ut impleta conditione, inducat obligationem absolutam. Ita Innoc. in c. *super eo* cit. Host. in c. 1. h. tit. paulo post princ. Joan. Andr. in c. 3. eod. n. 1. Navar. *Mm.* c. 22 n. 63. Sanch. l. 5. de Matr. D. 8. n. 5. Coni. k. D. 29. de Sacram. dub. 1. n. 11. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 2. Pal. tr. 28. D. 2. p. 11. §. 2. n. 5. Bossius de Matr. c. 10. n. 70. Bosco de Matr. D. 11. sect. 8. concl. 2. Card. de Lug. de Penit. D. 13. sect. 5. n. 5. Fagnan. in c. *super eo* cit. n. 2. §. seqq. Vallens. *hic* n. 2. Zoel. n. 11. Pirh. n. 23. Schambog. n. 28. König n. 20. Wiestner n. 10. Reiffenstuel. n. 16. Magnif. P. Schmier p. 2. de Sponsal. §. Matr. c. 2. n. 75. & apud hos alij Juris Canonici Interpretes, & DD. quorum Sententiâ teste Fagnan. l. cit. n. 4. in praxi observat Curia Romana, etiam post Tridentinum.

37 Ratio est, Quia omnes alij Contractus, etiam Sponsalium, ut n. 34. dictum est, sub tali conditione celebrati, eâ impletâ, purifi-

B. P. Schmalzgrueber L. IV.

cantur, ac perficiuntur sine novo consensu, acsi ab initio purè, & sine conditione fuissent initi, ut patet ex l. *potior* 11. ff. qui *potior*, in pignor. & l. *hec venditio* 7. ff. de contrah. empf. ergo etiam Matrimonium; quia Christus illud elevando ad dignitatem Sacramenti ejus naturam non mutavit. 2. Sicut se habet consensu de futuro ad contractum Sponsalium, ita se habet consensu de præfenti ad contractum Matrimonij. Atqui consensu de futuro conditionalis v. g. *Ducam te in uxorem, si pater tuus consenserit*, adveniente conditione, purificatur, & transit in Sponsalia absoluta sine novo consensu, ut dictum est n. 34. cit. ergo etiam consensu de præfenti conditionalis, v. g. *Duco te in uxorem, si pater dotem dederit*, efficit Matrimonium purum, & absolutum sine alio novo consensu. 3. Consensu ille, cum in eventum conditionis relatus sit, ad hunc usque moraliter perseverat, sicut accidit in contrahente per Procuratorem. Igitur posita conditione, non minùs obligabit, quàm si novus poneretur consensu.

Argumenta Adversariorum non urgent. Ad 1. Verbum *contrahere*, ut Sanch. D. 8. cit. n. 5. notat ibi intelligendum est de Contractûs perfectione, i. e. Matrimonij consummatione, ita, ut sensu sit, sic contrahentem non esse cogendum ad Matrimonium ante eventum conditionis consummandum, ut sic interrogationi responsum concordet; interrogatum enim fuit, an talis ante eventum conditionis ad consummandum Matrimonium compellendus sit. Ad 2. *Dis. Major.* Consensu, pendens ab eventu futuro, non est consensu de præfenti, & non est consensu absolutus, & omnino perfectus ante conditionis eventum. *Conc.* Non est consensu de præfenti, quasi tantum esset Sponsalitiâ, & obligans ad Matrimonium de futuro contrahendum. *Nego.* Ad 3. Matrimonium conditionale est contractus medius inter Matrimonium purum, & Sponsalia ante conditionem impletam; quia fit per verba de præfenti, in quo convenit cum Matrimonio, & differt à Sponsalibus de futuro: unde non obligat tanquam Matrimonium purum, neque etiam ut sola Sponsalia, sed ut Matrimonium conditionalium, cujus perfectio, & valor pendet ab implemento conditionis. Ad 4. Ubi conditio evenerit, ipse eventus illius est sufficiens signum purificati consensûs, antea per verba, vel alia signa externa præstiti; quia & initio ita conventum est, ut quamprimum conditio evenerit mox Matrimonium esset ratum, & firmum. Ad 5. Negatur paritas cum cæteris Sacramentis; nam Matrimonium post elevationem ejus ad dignitatem Sacramenti simul retinuit naturam Contractûs, juxta cujus essentiam est, ut conditione inritus, conditione impleta, perfici possit sine novo consensu.

Bb

Quæ-

³⁹ *Queritur 5.* Quando conficiatur Sacramentum à sic conditionatè contrahentibus Matrimonium? *n.* tunc primùm confici, quando ponitur conditio, à cuius eventu suspensa est obligatio, & valor Matrimonij sic contracti, ut rectè advertit Pirhing *hic n. 24.* Ratio est, quia ad Matrimonium ex institutione Christi requiritur consensus perfectus, & absolutus, isque signo externo expressus; talis autem consensus ante eventum conditionis non habetur, ergo &c. Signum autem purificati consensûs, ut *n. præc. ad 4.* dixi, eo casu erit ipse eventus conditionis externus: & hoc sufficit; nam eo ipso, quòd contrahentes interea voluntatem primam non revocerint, eveniente conditione, consentire jam videbuntur absolute.

⁴⁰ *Ex quo sequitur 1.* Non esse necesse, ut ipsi contrahentes sciant evenisse conditionem; quia hoc ipso, quòd conditio evenit, purificatur Matrimonium, sicut eo ipso, quòd Procurator contrahat Matrimonium, & consentiat nomine sui principalis, firmum est Matrimonium, etsi principalis id ignoret. Ancharan. *in c. super eo cit. n. 8.* Sanch. *l. 5. de Matr. D. 8. n. 6.* Bosco *de Matr. D. 21. sect. 8. concl. 5. n. 148.* Pirhing *hic n. 24.* Schambog *n. 29.* Reiffenst. *n. 20.* Magnif. P. Schmier *p. 2. de Sponsal. c. 2. n. 83.* qui tamen rectè advertunt, contrahentes eo casu uti non posse Matrimonio, nisi post acceptam notitiam de impleta conditione; quia constituerent se in periculo fornicationis, si fortè tum conditio non esset impleta. Quod notandum non tantùm in conditione de futuro, sed etiam in conditione de præterito, & de præsentia. Et hinc, quando ob gravem aliquam causam contrahitur Matrimonium sub conditione, Parochi debent contrahentes monere, ut dum ipsis constat de conditione impleta, interea à consummatione illius abstineant, ne contingat, quod contigit in casu, quem refert Fagnan. *in c. fin. h. tit.* ubi aliquis cum quadam contraxit sub conditione, *Si es legitima,* & post multiplicem copulam (ut putabat) conjugalem rescivit, non esse legitimam, ut proinde ex hoc capite Matrimonium declarandum fuerit nullum, non obstante carnali copula.

⁴¹ *Sequitur 2.* Impleta conditione, sic contrahentem compelli posse ad cohabitandum sic ductæ uxori, & consummandum Matrimonium, si pars altera istud petat. Patet ex *c. super eo cit.* per argumentum à sensu contrario; nam Pontifex ibi statuit, sic contrahentem ante conditionis eventum non posse compelli ad Matrimonium consummandum, igitur post ejus eventum compelli poterit. Accedit ratio; quia dispositio conditionalis, impleta conditione, purificatur, & ex eo tempore perficitur, perinde, ac si ab initio purè fuisset facta *l. potior 11. §. vi-*

deamus 1. ff. qui potior. in pign. atqui si purè contraxisset Matrimonium, posset compelli contrahens ad illud consummandum. Ergo &c.

⁴² *Queritur 6.* Utrum nunc post Trid. ad valorem Matrimonij requiratur, ut Parochus, & testes interfint impletioni conditionis, an verò sufficiat, quòd interfuerint Contractui Matrimonij sub conditione ejusmodi celebrari? Conveniunt satis DD. casu, quo purificatio conditionis est aliunde notoria, aut publicè constat, pacem v. g. cuius eventui Matrimonij valor alligatus erat, conclusam esse, non opus esse, ut Parochus, & testes hoc intimetur; quia manifesta non indigent intimatione, vel probatione, Magnif. P. Schmier *p. 2. de Sponsal. c. 2. n. 59.*

Controversia est, quando de impletione conditionis non constat publicè, quo casu Rebell. *l. 2. de oblig. ff. q. 10. sect. 6. n. 44.* Conink *D. 29. de Matr. dub. 1. n. 15.* Es 17. Laym. *l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 3.* Engl *hic n. 18.* Pirhing *n. 25.* König *n. 21.* Wiertelner *n. 11.* Magnif. P. Schmier *l. cit. n. 96.* docent, requiri, ut Parochus, & testes interfint impletioni conditionis, vel saltem, ut contrahentes coram iisdem postea afferant conditionem esse impletam, *Rationem* dant; quia Parochus, & testes debent posse testificari in foro externo non tantùm de Matrimonio inchoato, & in futurum adhuc pendente, ac solubili, sed de absolute, ac legitime perfecto. De hoc autem testificari non possunt, si interfuerint duntaxat contractui Matrimonij conditionalis, non verò impletioni conditionis, sub qua contractum est. Ergo &c. *Conf.* Quia aliàs non evitarentur incommoda, propter quæ Trid. requisivit præsentiam Parochi, & testium, cum non obtante, quòd hi contractui Matrimonij conditionato adfuerint, alter conjugum negare posset adimpletam esse conditionem, & sic deveniri ad dissolutionem Matrimonij legitime contracti, novàsque nuptias adulterinas.

⁴⁴ Sed etsi Sententia ista sit valde probabilis, non minùs tamen probabile est, præsentiam Parochi, & testium, cum adimpletur conditio, non requiri, sed Matrimonium, priùs coram Parocho, & testibus conditionatè contractum, ipsa adimpletione conditionis perfici. Ita Navar. *conf. 1. h. tit. n. 6.* Rodriq. *tom. 1. Summ. edit 2 c. 219. concl. 18. n. 19.* Sanch. *l. 5. D. 8. n. 24.* Bosco *de Matr. D. 11. sect. 8. concl. 5. n. 156.* Bossius *de Matr. c. 10. n. 80.* Fagnan. *inc. super eo 5. h. tit. n. 5. Es 6.* P. Krjmer *hic n. 872.* & firmat hanc suam sententiam Fagn. *l. cit.* duplici Decreto *S. Congreg.* quorum prius approbatum fuit à S. Pio V. alterum à Clemente VIII, & resolutum, quòd Concilium non requirat solennitates Parochi, & testium, quando Matrimonium, sub conditione initum, pu-

rificata conditione, perfectio efficitur. Et videtur sententia hæc sequi ex illa doctrina, quâ *suprà* n. 40. cum communi dixi, quod si Matrimonium coram Parocho, & testibus contractum sit conditionatè, & conditio impleta sit, licet impletam esse ignoraverint contrahentes, fiat absolutum. Non autem fieret absolutum, si requiretur nova præsentia Parochi, & testium. Ergo &c.

45 *Conf. 1.* Quia juxta Trid. præsentia Parochi, & testium tantum requiritur eo tempore, quo Matrimonium contrahitur. Atqui Matrimonium non contrahitur, quando purificatur conditio, sed quando adjicitur; imò & quando purificatur conditio, retrahitur ad tempus, quo fuit adjecta, ergo &c. *Conf. 2.* Quia præsentia Parochi, & testium neque requiritur ad constitutionem Procuratoris, neque ad exhibitionem dispensationis inter personas impeditas, esto, Matrimonium, vel absque dispensatione inter personas impeditas contractum, valere non possit. Ergo etiã non requiritur ad implementum, aut verificationem conditionis, esto, sine hoc Matrimonium non perficiatur.

46 Neque satisfacere videtur disparitas, quam quidam dant, dum dicunt aliud esse testificari posse de actu externo in genere suo completo, aliud testificari posse de valore ipsius: in casu, quo coram Parocho, & testibus contrahitur Matrimonium per Procuratorem, vel inter personas habentes dispensationem in Impedimento dirimente, si actus externus legitime factus sit, præsumitur factus ab habentibus potestatem, & à personis legitimis, donec probetur contrarium, & volenti resistere incumbit probare, constitutionem Procuratoris, vel dispensationem fuisse nullam. At quando sub conditione contrahitur, hæc non præsumitur esse impleta, donec de ea constet: *conf.* Parochus, & testes assistentes contractui conditionato non possunt testificari de actu externo in genere suo completo, quod ex mente Trid. videtur necessarium esse.

47 Contra enim est 1. Quia responsio hæc videtur ad summum tunc habere locum, quando non constat de impedimento, & rationabile dubium non occurrit, quod Procurator, qui nomine alterius vult contrahere, sufficienti mandato careat; nam si de impedimento constet, vel rationabiliter de mandato dubitetur, nec dispensatio, nec mandatum præsumitur, sed utrumque is, qui id asserit se habere, probare debet. Igitur saltem in isto casu disparitas nulla erit. 2. Mandatum in Matrimonio contracto per Procuratorem, & dispensatio in contracto inter personas impeditas constituunt conditionem imbibitam Contractui Matrimoniali, sine qua ipse contractus tam parum est perfectus, quam parum perfectus est, si fiat sub

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

conditione extrinseca contingente. 3. Ideo præsentia Parochi, & testium non requiritur ad constitutionem Procuratoris, vel ad exhibitionem dispensationis, quia sine hac jam testari possunt de actu externo, & resistere volens prohiberi à contractu ineundo cum persona alia. atqui idem fit, quando Parochus, & testes interfuerunt contractui conditionali, licet non adfuerint implezioni conditionis; quia cum constet Ecclesiæ de Matrimonio inito per verba de præsentia, quamvis valor pendeat ex verificatione conditionis, nullo modo permittit eos ad alias transire nuptias, donec plenè discutiat, an impleta fuerit conditio, necne.

Ad Argumentum in contrarium n. 43. 48 allatum dico, non esse necessarium, ut Parochus, & testes assistant Matrimonio omnino perfecto, & ut de ejus perfectione testificari possint; aliàs enim, quando duo pueri contrahunt, qui dicunt se esse puberes, tamdiu penderet valor Matrimonii, quamdiu Parochus, & testibus non constat de sufficientia ætatis ad pubertatem. Sequelam, ut puto, nemo admittit, cum juxta omnes, si ætatem Jure requisitam habeant, licet Parochus, & testibus de hac non constet, statim Matrimonium valeat; invalidum autem fit statim, quando vel eam ætatem non habent, vel malitia ætatem non prævenit. *Ad Conf.* ut constat ex dictis n. præc. hoc inconueniens jam vitatur; quia cum jam constet Ecclesiæ de aliquali Matrimonio, non permittet secundum, ante plenam primi discussionem.

Queritur 7. Quando Conditio hæc, *Contraham tecum, aut contrabo, si patri placuerit*, adjecta Sponsalibus, vel Matrimonio, censetur impleta, ut ex tunc obligent Sponsalia, vel Matrimonium? *n.* hic distinguendum esse, an conditio hæc sit de præsentia, vel de præterito, an verò de futuro.

Si de præsentia, vel de præterito est, juxta dicta n. 19. statim validum est Matrimonium, quando id patri placet, vel placuit; invalidum autem, si non placet, vel placuit. *Sanch. l. 5. de Matr. D. 7. n. 2. § 5.* cum alijs à se *citt.* Et quidem, si Sponsalia, vel Matrimonium inita sint sub conditione de præsentia, de præsentia adesse debet beneplacitum Patris: si de præterito, beneplacitum Patris antea habitum non debet esse revocatum; stari enim ultimæ voluntati debet, cum posterior voluntas deroget priori. *Sanch. n. 5. § 6. Procedit autem hoc 1.* quamvis contrahentes ignorent assensum Patris; quia verè tunc verificatur conditio. *Sot. in 4. dist. 29. q. 2. art. 1. §. fit ergo. Cordub. Summ. q. 46. Lud. Lopez p. 2 in struct. de Matrim. c. 42. fol. 1081. Sanch. l. cit. n. 2. Procedit 2.* quamvis contrahentes crederent parentibus Matrimonium displicere, si verum habeant animum contrahendi casu, quo parentibus placeat; quia nil deficit ad con-

Bb 2

sen-

senfum, & cætera requisita ad Matrimonij valorem. Sotus, Lopez, Sanchez l. cit. Pro-
cedit 3. Et si pater, ad cuius beneplacitum
tunc conditionatè contrahitur Matrimonium,
tempore, quo illud contrahitur, dormiat,
si de eo antea cogitavit, & illud eidem pla-
cuit; quia nisi voluntatem antea habitam re-
vocet, habitualiter in ea perseverare censetur.
Sanch. n. 4.

50 Si verò sub conditione beneplaciti pa-
terni de futuro contrahatur Matrimonium, vel
Sponsalia, obligatio, & valor illorum su-
spenditur ad conditionis eventum secundùm
dicta n. 29. Sufficit autem, si Pater sciens,
quid agatur, taceat, & non contradicat;
quia huc tendit ea conditio, ne contrahat fi-
lius, aut filia Matrimonium, id ægrè feren-
te Patre; jam autem non ægrè ferre cen-
setur Pater, quando sciens non contradicit.
Ancharan, in c. 6. b. tit. n. 2. Alex. de Nevo
in c. 5. eod. n. 26. Sylv. V. Matrimonium 3.
q. 4. dict. 4. Rosell. V. eod. 5. n. 5. Vera-
crux p. 1. Specul. art. 19. §. quidquid dicat.
Lud. Lopez p. 2. Instruct. de Matr. c. 32. §. at
verò. Sanch. l. cit. n. 12. contra Angel. V.
Matrimonium 3. imped. 3. n. 3. Navar. Man. c.
22. n. 63. Petr. de Ledesm. de Matr. q. 74.
art. 5. dub. 7. princip. §. sed quid dicendum,
& sed adhuc. Neque obstat Reg. is qui
iacet 44. in 6. ibi, qui tacet, non fatetur; sed
nec utique negare videtur; quamvis enim ex
taciturnitate Patris fortè non possit prælu-
mi consensus positivus, præsumitur tamen
consensus negativus, seu quòd Pater non
dissentiat, quem sensum habere dixi Condi-
tionem, si Patri placuerit.

11 Dubium est, an impleta censeatur
conditio beneplaciti paterni de futuro adje-
cta, si Pater primò dissentiat, deinceps con-
sentiat? Affirmant Alex. de Nevo in c. 5.
b. tit. fin. Sylv. V. Matrimonium 3. q. 4. dict.
3. Navar. Man. c. 22. n. 63. Lud. Lopez l.
cit. c. 42. §. præterea: ex duplici fundamen-
to. 1. Quia conditio hæc tractum luc-
cessivum habet, ut scilicet verificari debeat,
dum contrahentes persistunt in ea volunta-
te, ergo sufficit, ut verificetur, dum non
revocatur prior consensus à contrahentibus,
licet pater primò dissentiat. 2. Si Procura-
tor constitutus renuit acceptare manda-
tum, potest adhuc acceptare, quamdiu
constituens adhuc perseverat in prima sua
voluntate c. licet 7. de Procur. in 6. ergo
etiam sufficit quandocunque poni contien-
sum paternum, modò contrahentes interea
consensum suum non revocârunt.

52 Sed dicendum, quamvis postea con-
sentiat Pater, si primò dissentit, non fieri
Matrimonium, vel Sponsalia absoluta, nisi
contrahentes denuo sese obligent. Ita An-
gel. V. Matrimonium 3. imped. 3. n. 2. Ro-
sell. V. eod. 5. n. 4. Sot. in 4. dist. 29. q. 2.
art. 3. §. rogis autem. Sanch. D. 7. cit. n. 9.
arg. l. hæc conditio 29. ff. de condit. & de-

monstr. ubi Julianus, Hæc conditio, inquit,
Si in Capitolium ascenderit, sic recipienda est,
si, cum primò potuerit Capitolium ascende-
re. Ergo hæc conditio, Si pater consenserit,
de primo consensu accipienda est. Conf.
quia eo ipso, quòd Pater dissentiat, detecit
conditio; potuit enim tunc alteruter con-
trahens, altero invito, resilire: quod uti-
que non potest, nisi conditio defecisset, er-
go obligatio illa extincta est, at obligatio se-
mel extincta non reviviscit l. cum ex causa 9
C. de remiss. pign. ergo &c.

Neque obstat Argumenta opposita,
Ad 1. Ea conditio tractum successivum ha-
bet ad hunc sensum, ut possit Pater non
statim consentire, sed terminum ad delibe-
randum petere; non tamen ad hunc sen-
sum, ut si semel dissentierit, proficit, si post-
modum consentiat, cum contrarium pateat
ex Conf. n. præc. Ad 2. ut Gloss. in c. cit.
V. placebit, & Sanch. n. 10. cum alijs ex-
plicant, Procurator eo casu Procurator esse
non definit ex quadam æquitate, vel si defi-
nit, Jure reassumit, ne ob Procuratoris de-
fectum negotia differantur, ut in nostro casu
id non disponit Jus, nec disponere potuit,
cum deficiente conditione, consensus dese-
cerit.

Quæritur 8. Siquis Sponsalia, vel
Matrimonium sub conditione in futurum
pendente contrahat cum duobus quan-
dam Sponsalia, vel quod Matrimonium ex illis
sit valdum, & observandum? De Sponsali-
bus non videtur magna esse difficultas; di-
cendum enim, quòd præferenda sint prio-
ra Sponsalia, sive deinceps apposita ipsis con-
ditio impleatur ante, sive post impletam
conditionem, quæ Sponsalibus posterioribus
adjecta est. Ita Conink D. 29. de Sacram.
dub. 1. n. 20. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7.
n. 6. Pont. l. 3. de Matr. c. 13. n. 1. Rosig-
nol. de Sponsal. prænot. 5. sect. 9. n. 20. &
seq. Sporer de Matr. n. 182. Wex Ariadn.
p. 5. tr. 2. §. 6. n. 15. & 16. Zox, b. c. n. 15.
Pirhing n. 28. Schambog. n. 36. Wiestner
n. 13. Mgnif. P. Schmier p. 1. de Sponsal.
c. 3. n. 124. Ratio est, quia talis nec
licite, nec valide secunda Sponsalia inire
potuit, nisi priora fuerint dissoluta juxta
Regul. 21. in 6. ibi, Quod semel placuit,
amplius displicere non potest. Conf. quia priora
Sponsalia jam induxerunt obligationem ex-
spectandi conditionis eventum, hanc obli-
gationem tollere non possunt secunda Spon-
salia; aliàs solo unius contrahentis con-
sensu dissolvi illa possent, igitur etiam post
secunda Sponsalia, & impletam conditio-
nem ijs adjectam, manet obligatio exspe-
ctandi eventum conditionis, quæ primis
adjecta est: non autem maneret hæc obli-
gatio, si secunda essent valida; quia im-
pleta conditione fierent absoluta, igitur va-
lida illa non sunt, & conf. præferenda pri-
ma, etiam conditio ijs adjecta postea pri-
mum

mum impleatur, cum impleta jam est conditio adjecta secundis Sponsalibus. Aliud est, si conditio prioribus adjecta penitus deficiat; tunc enim incipiunt prevalere posteriora, utpote quæ nulla duntaxat erant, supposito valore priorum P. Schmier *c. cit. n. 126.*

§5 Major difficultas est de Matrimonio, cum duabus sub conditione in futurum pendente contracto: in qua DD. in diversas abeunt sententias. Nam aliqui cum Tabien. *V. Matrimonium 2. q. 11. n. 12.* volunt prevalere prius Matrimonio; quia potior est hujus conditio, nec posterius ipsi præjudicare potuit juxta *Reg. qui prior 54. in 6. Confirmant*; quia Matrimonium initum sub conditione de futuro ex communi sententia TT. teste Sanchez *D. 8. n. 17.* habet vim Sponsalium. Alij contra apud Sanch. *D. cit. n. 13.* dicunt prevalere secundum, quod priori per contractum posteriorem sit derogatum *l. su. ff. de divort.* Tertio nonnulli cum Præpos. *in c. 1. b. tit. n. 2. in 3. Opin.* censent hoc casu locum esse optioni.

§6 Sed melius distinguitur: Vel enim conditio duplici tali Matrimonio adjecta, impletur simul, vel successivè. Si primum, neutrum est validum, ut rectè Sanch. *l. cit. n. 15.* Conink *n. 20.* Laym. *n. 7.* Zoef. *n. 45.* Pirhing *n. 28.* Schambog. *n. 37.* Wiestner *n. 15.* Ratio est, quia incertitudo vitiat Matrimonium *c. ex literis 10. de sponsal.* atqui utrumque Matrimonium tali casu esset incertum; cum enim consensus referatur in tempus impletæ conditionis, perinde est, ac si simul, & eodem tempore contraheretur Matrimonium cum duabus, cons. non est ratio, cur magis censeatur consentire in unam, quàm in alteram.

§7 Si secundum contingat, ex duobus Matrimonij conditionatè initis prævalebit id, cui adjecta conditio prius impleta est. Ita Conink *l. cit. n. 20.* Laym. *n. 7.* Barbof. *in c. 5. b. tit. n. 4.* Gonzal. *in c. 1. eod. n. 2.* Bolco *D. 11. sect. 8. concl. 3.* Wex *Ariadu. p. 5. tr. 2. §. 6. n. 16.* Zoef. *n. 14.* Pirhing *n. 28.* Schambog. *n. 37.* Wiestner *n. 14.*

Ratio est, quia si post Sponsalia, vel Matrimonium conditionatè contractum cum una, Matrimonium per verba de præsentì absolute contraheretur cum alia, absque dubio prævaleret Matrimonium absolute contractum, licet ita contrahens peccaret mortaliter. atqui Matrimonium conditionatum impleta conditione non minus fit absolutum, quàm quod contractum est absolute. Igitur etiam istud prevalere debet adversus Matrimonium etiam prius contractum, si illud per impletionem conditionis nondum factum est absolutum.

Neque urgent Argumenta oppositorum Opiniorum. *Ad 1. Sententia Argumentum* id verum est, si contractus prior sit absolute initus: secus, si conditionatè; nam tunc potior jure est, cum qua contractus factus est absolutus. *Ad Conf. Matrimonium*, sub conditione in futurum pendente initum, in hoc solum vim Sponsalium habet, quod ante eventum conditionis Sponsalium instar ipsum quoque absolutum, & perfectum non sit: in alijs à Sponsalibus differt, præsertim in hoc, quod ipsam, purificata conditione, secundum dicta *n. 36.* sine novo consensu absolutum, perfectumque fiat, & contrahentes jungat vinculo indissolubili, quali vinculo non conjunguntur, qui inierunt Sponsalia de futuro etiam absoluta. *Ad Argumentum Sententie secundæ* eadem est responsio; nam posterior Contractus priori derogat, quando ille est absolutus, secus, quando est conditionatus.

Interim tamen manet, quod Conink *D. 29. de Sacram. n. 17.* Tamburin. *tr. 4. de Matr. c. 5. §. 10.* Gobat. *tr. 10. n. 451.* & *tr. 9. n. 138.* Schambog. *bic. n. 31.* Wiestner *n. 16.* monent, ejusmodi Matrimonia sub conditione in futurum pendente inita, licet à SS. Canonibus non improbentur, à Parochis tamen, non nisi gravi urgente causa, permitti debere; tum quia minus decent dignitatem Sacramenti, tum quia varijs incommodis obnoxia sunt: & ideo hodie ferè inusitata sunt.